

§ 313

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen toivomusponnosta koskien kehitysvammaisille tarkoitettujen asuntojen jonotusaikoja ja rakentamistarvetta

HEL 2019-005587 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Mari Rantasen toivomusponnosta koskien kehitysvammaisille tarkoitettujen asuntojen jonotusaikoja ja rakentamistarvetta:

"Vammaiset henkilöt, jotka hakevat asuntoa, otetaan vammaistyön SAS-jonoon (SAS=selvitä, arvioi, sijoita) asiakkaan tai hänen edustajansa tekemän hakemuksen perusteella. Jonossa olevien vammaisten henkilöiden ja uusien tai vapautuvien asuntojen tilanne käydään läpi SAS-kokouksessa kaksi kertaa kuukaudessa. Asumisen SAS-prosessi on kuvattu liitteessä 2.

Kaikille asunnon tarpeessa oleville kehitysvammaisille henkilöille pyritään löytämään juuri heidän tarpeisiinsa soveltuva asunto ja siihen liittyvät palvelut. Jonotusaika voi vaihdella suuresti riippuen asunnolle ja siihen liittyville palveluille asetetuista vaatimuksista ja asunnontarpeen kiireellisyydestä.

Jonolistalla olevilla asiakkailla on kiireellisyyttä kuvaava luku 1–4, missä luku 1 tarkoittaa kiireellistä asumisen tarvetta. Lapsuuden kodissaan asuvista kehitysvammaisista henkilöistä oli kiireellisyysluokassa 1 syyskuussa 2019 jonossa tehostettuun palveluasumiseen (ympäri vuorokautinen hoidon ja huolenpidon tarve) 30 henkilöä, palveluasumiseen (osavuorokautinen hoidon ja huolenpidon tarve) 4 henkilöä, tukiasumiseen (asumisen tukeminen ohjauksella ja palveluilla) 7 henkilöä ja sosiaalihuoltolain (yleensä autismin kirjon asiakkaat) mukaiseen asumiseen 9 henkilöä. Osa kiireellisessä asumistarpeessa olevista on ilmoittanut jonottavansa paikkaa vain tiettyyn nimettyyn yksikköön ja osalla kiireellisyydestä huolimatta tarve on ilmoitettu olevan vasta tulevaisuudessa (esimerkiksi päivänä jolloin täyttää 18). Osalle kiireellisesti jonotavista on tarjottu useitakin vaihtoehtoisia asuntoja, jotka eivät kuitenkaan ole olleet asiakkaille tai heidän edustajilleen sopivia tai mieluisia. Näistä syistä jonotusaika voi joissain tilanteissa venyä jopa muutamaksi vuodeksi.

Asunnot ovat asiakkaiden tarpeiden mukaisesti tarvittaessa esteettömiä ja laadultaan hyviä. Asiakkaan SAS-tiedoissa on listattu toiveet yksikön ja asunnon sijainnin, henkilökunnalta vaadittavan erityisosaami-

sen suhteen sekä asiakkaan avun, hoivan ja tuen tarpeet. Sopivan asunnon vapauduttua sitä tarjotaan asumisen tarpeessa olevalle asiakkaalle kiireellisyyden ja asiakkaiden ilmoittamien toiveiden perusteella. Esimerkiksi 7.11.2019 pidetyssä SAS-kokouksessa kahdelletoista jonnossa olevalle asiakkaalle tarjottiin uutta asuntoa ja muutamalle hakijalle asumisharjoittelua.

Välittömässä asunnon tarpeessa olevat asiakkaat sijoitetaan tarvittaessa omien asumisyksiköiden kriisipaikolle. Mikäli omissa vakituisten asumisen yksiköissä ei ole vapaita paikkoja, voidaan asiakkaalle ostaa paikka sosiaali- ja terveystoimialan kilpailuttamista asumispalveluyksiköistä. Vakituinen asunto pystytään järjestämään tarvittaessa arviolta noin kahden viikon kuluessa. Eniten haasteita on ollut sopivan asumipaikan järjestämisessä niille autismin kirjon asiakkaille, joilla on vahva tuen tarve.

Vammaistyössä asuntoja asiakkaille järjestetään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Nykyisiä yksiköitä ja niiden toimivuutta arvioidaan jatkuvasti ja tarpeen mukaan kehitetään yksiköiden palveluja. Esimerkiksi Wetterin, Pasilan ja Tähtelän asumisyksiköiden huonosti toimivissa tiloissa asuvat asukkaat siirtyvät Roihuvuoren palvelutaloon vuonna 2020. Näin syntyy lisää asumispaikkoja ja henkilöstön yhteiskäyttöä voidaan lisätä. Erillisissä asunnoissa asuville henkilöille vahvistetaan ja kehitetään itsenäisen asumisen tukea myös jatkossa.

Vuoden 2020 aikana vammaistyölle valmistuu uusia ympärivuorokautisia asumisyksiköitä: Haakoninlahden asuntoryhmään tulee 20 paikkaa ja Tanotorventielle valmistuu vahvan tuen asumisyksikkö, johon tulee 8 paikkaa henkilöille, joiden tilanne on kriisiytynyt tai heidän sijoittamisensa on erittäin haastavan käyttäytymisen vuoksi vaikeaa. Settlement-tiliiton kanssa käynnissä on yhteishanke, jossa rakennetaan Sompsaaren alueelle tuettua asumista. Viimeiset Kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen kehittämishankkeen (ASU-hankkeen) mukaiset yksiköt rakentuvat 2023 aikana. Kaupunginkanslian asumisohjelmapäällikön kanssa tehdään jatkuvaa yhteistyötä ja tarve erillistontteihin ja tukiasuntoihin on siellä tiedossa.

Osana kaupungin asunto-ohjelmaa suunnitellaan sosiaali- ja terveystoimialan tulevia asumishankkeita muun muassa kehitysvammaisille henkilöille kaupunginkanslian asunto-ohjelmakokouksissa. ASU-hankkeen päättyessä vuonna 2023 on toimialalla sisäisesti aloitettu asuntotarpeen selvittäminen ottaen huomioon asumiskohteet, joista niiden toimimattomuuden ja puutteiden takia on jollakin aikavälillä luovuttava. Tonttien ja rakennushankkeiden tarpeet käsitellään asunto-ohjelmakokouksissa.

Suunnitelman mukaan asuntoja valmistuu tulevina vuosina 2020–2023 seuraavasti: Vuosaarentie 3, 22 asuntoa (valmistuu mahdollisesti 2021); Postipuisto 1, Lavakatu (Metsälä) 20 asuntoa, valmistuu touku-kuussa 2022; Postipuisto 2, 20 asuntoa, valmistuu tammikuussa 2023; Fallkulla, Tapanila, 20 asuntoa, valmistuu tammikuussa 2022. Mellini- tielle Kruunuvuorenrantaan on tulossa 25 asuntoa, mutta tarkempi ai- kataulu ei ole vielä tiedossa. Lisäksi tutkitaan mahdollisuuksia saada Verkkosaarenkadulta tontti enintään 20 asuntoa varten sekä Koskelan entiseltä sairaala-alueelta tontti 20 asuntoa varten. Suunnitelmat ovat kuitenkin alustavia ja niihin voi vielä tulla muutoksia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Jokaisella on oikeus omaan kotiin. Tämä oikeus turvataan muun muas- sa Suomen perustuslaissa ja YK:n vammaisia ihmisiä koskevassa ih- misoikeussopimuksessa. Kehitysvammaisten ihmisten yksilöllisen asumisen kehittäminen on vammaistyön yksi tärkeä painopistealue.

Asunnon ja siihen liittyvien palvelujen valinnassa lähtökohtana tulee ol- la kunkin henkilön yksilölliset tarpeet. Asunnon ja asuinympäristön li- säksi tärkeitä ovat asumiseen liittyvä yksilöllinen tuki ja palvelut, joiden tavoitteena on mahdollistaa kehitysvammaiselle henkilölle oman näköi- sensä elämä."

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Kristiina Räihä, vammaisten asumispalvelupäällikkö, puhelin: 310 43782
kristiina.raiha(a)hel.fi
Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rantanen Mari, toivomusponsi, Kvsto 8.5.2019, asia 6
- 2 Vammaistyön asumisen SAS-prosessi 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

10.12.2019

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 20.12.2019 mennessä valtuutettu Mari Rantanen toivomusponnosta koskien kehitysvammaisille tarkoitettujen asuntojen jonotusaikoja ja rakentamistarvetta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kristiina Räihä, vammaisten asumispalvelupäällikkö, puhelin: 310 43782
kristiina.raiha(a)hel.fi
Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rantanen Mari, toivomusponsi, Kvsto 8.5.2019, asia 6
- 2 Vammaistyön asumisen SAS-prosessi 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano